పార్వతమ్మ

(ఇది నేను మొట్టమొదట రాసిన కథ)

"అమ్మా, కుసుమా! కుసుమా!"

"..............."

"పార్వతీ" అన్న పిలుపు విని "ఆఁ వస్తున్నానండీ!" అంటూ సావిట్లో కొచ్చింది పార్వతమ్మ.

"అమ్మాయేదే? ఎంత పిల్చినా పల్కదేమి? దానిపేర కవరొచ్చింది."

"మేడపైనుంది. విన్పించలేదేమో! నేనూ పైకెడుతున్నాను ఆ కవరిట్లా ఇవ్వండి, నే నిస్తాను."

జగన్నాథంగారు కవరందించారు. పార్వతమ్మ దాన్నందుకొని పైకెళ్ళింది.

విలాసం తన పేరే వుంది. కవరు చించింది కుసుమ. లోపలి కాగితం పచ్చగా కన్పించింది. ఒకటి శుభలేఖ, ఇంకోటి తనకు మరీమరీ రమ్మని వ్రాసిన స్నేహితురాలి స్వాగతలేఖ. రెండూ సాంతంగా చదివింది కుసుమ. శుభలేఖలో వధూవరుల ఫొటోలుకూడా వున్నాయి. తన స్నేహితురాలు మురళి పెళ్ళా? చదువెందుకు మానేసిందీ? వరుని పేరు 'మురారీరావు' బాగానేవుంది. తను తప్పకుండా వెళ్ళాలి. ఈ శుభవార్త తల్లితో చెబుదామని తలెత్తింది. పార్వతమ్మక్కడుంటేగా? ఎప్పుడెళ్ళిపోయిందో క్రిందికి. కుసుమ గబగబా క్రింద కెళ్ళింది.

"నాన్నారూ! మురళి పెళ్ళటండీ! వరుడు యం. ఎస్. సీ. మనం దర్శీ మరీ మరీ రమ్మని వ్రాసింది" అంటూ కవరందించింది తండ్రికి.

"ఏమిటి? మురళి పెళ్ళా? ఏం కంగారో! నీకంటె చిన్నదానిలా కన్పడుతుంది. ఇప్పుడే చదువు మాన్పించి పెళ్ళి చేయవలసిన అగత్యమే మొచ్చిందీ" అంటూ తన ఉద్దేశ్యాన్ని తెల్పింది పార్వతమ్మ.

"ఆ గొడవకేంగాని, మనందర్నీ రమ్మని వ్రాసిందిగా మరి. వెడదామా" అని అడిగింది కుసుమ.

"అట్లాగేలే. ఏమంత భాగ్యం.... బెజవా డెంతసేపెళ్ళి రావాలీ?" అంటూ కూతుర్ని సంతోషపెట్టారు జగన్నాథంగారు.

* * *

అప్పుడే మురళి పెళ్ళయి పదిరోజులయింది. చుట్టాలంతా ఎటు వాళ్ళటు సర్దుకున్నారు.

ఆ రోజున జగన్నాథంగారూ, కుసుమా ఒక్కసారే భోజనాలకి కూర్చున్నారు. పార్వతమ్మ వడ్డిస్తోంది.

"పెళ్ళి బాగానే జరిగింది కదమ్మా?" అడిగింది.

"మంచి సంబంధం కుదరాలేకాని, పెళ్ళి చెయ్యటం ఏమీ అంత బ్రహ్మాండంగాదు" అన్నాడు జగన్నాథంగారు, ఎన్నో పెళ్ళిళ్ళు చేసి నట్లుగా.

పార్వతమ్మేమీ మాట్లాడలేదు.

కుసుమ భోంచేసి లేచింది.

"అదేమిటండీ! మీ భోజనం తరగటంలేదు? మగవాళ్ళు కాళ్ళు తడారేటప్పటికి భోంచేసి లేవాలంటారు" అంటూ ఆలోచనా సముద్రంలో మునిగిన భర్తను హెచ్చరించింది పార్వతమ్మ.

"ఆఁ ఏదో ఆలోచిస్తోంటే ఆలస్యమయిందిలే—దానికేంగాని .... మనమ్మాయికి మాత్రం పెళ్ళిచేసే వయస్సు రాలేదా? మనం ఎందుకు తొందరపడటంలేదూ?" అంటూ తర్కించారు జగన్నాథంగారు.

"అప్పుడే ఏం పెళ్ళండీ? ఇంకా యిరవై ఏళ్ళన్నా నిండలేదు. అయినా చదువు పూర్తిగావద్దూ? నేనే మిమ్మల్ని పీడించవలసిందిపోయి మీరే నన్ను పీడిస్తున్నారే!" అంది ఆశ్చర్యంగా పార్వతమ్మ.

"పీడించడంగాదు. మనకేం తక్కువనీ పెళ్ళిమాట తలపెట్టకపోవటానికి? అదీగాక ఈ ఆస్తంతా దానిదే ఇంక చదువు విషయంఅంటావా? ఆఁ ఏదో హాబీగా చదువుతోందేగాని, తప్పనిసరిగా పరీక్షపాసై ఉద్యోగం చెయ్యావల్సిన కర్మేముందీ దానికి? ఇంతకీ నీ కెందుకు యిష్టం లేదంటావు?"

"బావుంది నా యిష్టాయిష్టాల కేముందీ? యిరవై ఏళ్ళన్నా నిండకుండా పెళ్ళిచెయ్యటం నాకేమీ యిష్టంలేదు, తర్వాత మీయిష్టం" అంటూ చిన్నబుచ్చుకున్న మొహంతో జవాబిచ్చింది పార్వతమ్మ.

"అదికాదు పార్వతీ! నేను చెప్పేదికూడా కొంచెం ఆలోచించు మరీ. మనకిక ఎవరున్నారు కనుక. ఎటొచ్చీ అదేగా? దాని ఆనందం కంటే మనకింకేం కావాలీ? పెళ్ళయిన తర్వాత దాని కడుపున నలుగురు పిల్లలు పుడితే వాళ్ళని చూస్తూ కాలం గడపవచ్చు" అంటూ భోజనం ముగించి సావిట్లో కెళ్ళిపోయారు జగన్నాధంగారు.

పార్వతమ్మ కేమీ పాలుపోలేదు. భర్తగారి ఆఖరి మాట లావిడకు స్పృహతప్పేటంత పరిస్థితివరకూ లాక్కొచ్చాయి.

"కుసుమకి పెళ్ళా? ఏడాది తిరగకుండా గర్భం. తనకి మనవలు. తను అమ్మమ్మ. తనమ్మమ్మౌతుందా? అప్పుడే తనమ్మమ్మయ్యేంత ముసలిదా ? అలాంటి దెప్పటికీ జరక్కూడదు" అని గట్టిగా నిశ్చయం చేసుకొంది పార్వతమ్మ.

ప్రస్తుతం పార్వతమ్మ చాలా అందంగా వుంటుంది. మనిషికి నలభై ఏళ్ళువచ్చినా ముప్పైఏళ్ళలోపు మనిషిగా కన్పడుతుంది. కుసుమనీ పార్వతమ్మనీ చూసినవాళ్ళు తల్లీకూతుళ్ళనుకోరు. అక్కాచెల్లెళ్ళను

కుంటారు. ఎప్పుడైనా పేరంటానికిగానీ, సినిమాకిగాని వెళ్ళవలసివస్తేవాళ్లిద్దరూ ఒకర్నిమించినట్లొకళ్ళు ముస్తాబు చేసుకుంటారు. అలాంటి సమయాల్లో పార్వతమ్మని పోలిక పట్టలేరు. ఇటువంటి నవయవ్వని పార్వతమ్మకు అమ్మమ్మగా మారటం ఏమిష్టముంటుంది చెప్పండి? పోనీ కూతురికి పిల్లలే కలగరనుకుంటే అల్లుడొస్తే అత్తగారని ఆయినా పిలుస్తాడుగా! కూతురికి పెళ్ళిచెయ్యమనకపోవడానికీ, భర్త చేస్తానన్నా వాయిదాలు వేయడానికి యిదే కారణం. ఇలాగే ఏవేవో ఆలోచించుకుపోతోంది పార్వతమ్మ. భర్త భోంచేసిన కంచమన్నా తీయలేదు. "పార్వతీ" అన్న భర్త మాటలు పార్వతమ్మను ఆలోచనా సాగరం నుండి తిరిగి వంటగదిలోకి తీసుకొచ్చాయి. "ఆఁ వస్తున్నానండీ" అంటూ పార్వతమ్మ త్వరగా సావిట్లో కెళ్ళింది.

"వంటింట్లోనే పాతుకు పోయ్యావేం? ఇంకావస్తావు — యింకా వస్తావు అని కాచుకూర్చున్నాను, తమలపాకులు తీసుకురా" అన్నారు విసుగ్గా జగన్నాధంగారు. పార్వతమ్మ ఏమీ మాట్లాడలేదు. గబగబా తమలపాకులు మడిచి అందిస్తూ "ఏమండీ, మీరేమీ అనుకోకపోతే ఒకమాట చెప్తాను. కుసుమకి ఇప్పుడప్పుడే పెళ్ళివద్దు. అనవసరంగా దాని చదువు చెడుతుంది. అదే నా భయం. తర్వాత మీ యిష్టం" ఎంతో లాలనగా కోరింది.

"అట్టాగే పార్వతీ! ఏదో మాటవరసకన్నానేగానీ, నీకిష్టంలేకుండా పెళ్లి జరుగుతుందా? ఈ మాత్రం దాని కింత బ్రతిమాలాలా! ఆఁ, ఆ గొడవకేంగాని, నా స్నేహితుడొక డొచ్చాడు. ఇవ్వాళ సినిమా కెడుతున్నాం. టైంకూడా అయింది" అంటూ కోటు తగిలించుకొని గుమ్మం దాటారు జగన్నాధంగారు. భర్త కనుమరుగయ్యేదాకా చూసింది. తర్వాత వీధి తలుపు వేసుకొని వంటగదిలో కెళ్లింది. తను అమ్మమ్మ గాబోవటం లేదు. ఆ సంతోషంలో పార్వతమ్మకి ఆకలనిపించలేదు. క్రింది తలుపులన్నీ వేసేసి తిన్నగా పైకెళ్ళింది. కుసుమ ఏదో బొమ్మవేస్తూ తలెత్తి

చూసి, మళ్ళీ తన పనిలో నిమగ్నమయిపోయింది. పార్వతమ్మ కుసుమ ప్రక్కగా కుర్చీలో కూచుంది.

"కుసుమా !"

కుసుమ తలెత్తి చూసింది ప్రశ్నార్థకంగా. "విన్నాక ఉడుగుతాను గాని సిగ్గుపడకుండా చెప్పాలి. నీ కిప్పుడు పెళ్ళిచేసుకోవాలని వుందా ?" —ఇదీ పార్వతమ్మ ప్రశ్న.

"నిజమే. తనకి ప్రస్తుతం పెళ్ళిచేసుకోవాలని వుందా! తనని తానే ప్రశ్నించుకొందిగానీ "నిజంగా లేదమ్మా! నా కింకా చదువుకోవాలని వుంది, చదివిస్తారా ?" అని తిరిగి ప్రశ్నించింది కుసుమ.

"ఓ! నీ యిష్టం వచ్చినంత వరకూ చదువుకో" అమ్మమ్మనవ్వటం పూర్తిగా తప్పిపోయింది గదా అన్న సంతోషంలో అభయ మిచ్చేసింద పార్వతమ్మ. ఇద్దరికీ ఒక్కసారే చెప్పలేనంత ఆనందం గల్గింది. వారి ఆనందాలకు కారణాలు వేరు వేరు....

* * *

జగన్నాధంగారు ప్లీడరు. వారికి చాలా ఆస్తుంది. ప్రస్తుతం వారు నివసించే పట్టణానికి సమీప గ్రామంలోనే సుమారు 20 ఎకరాల వరిపండే భూమి, సుమారు ఏడెకరాలలో రకరకాల పళ్ళ తోటలు, పట్నంలో నివసించటానికి చక్కని మేడ. గుర్రబ్బండీ, కావాలసినన్ని హంగులూ వున్నాయి. కేసులు చాలావస్తాయికాని దేహానికి కావలసిన విశ్రాంతి వుంచుకొన్న తర్వాతనే కష్టపడేవారు. అయినా వారికి రాబడికి లోటులేదు. దీనికి తోడు ఒక్కగా నొక్కకూతురు. అందకత్తె. తర్వాత ఇద్దరు ముగ్గురు పుట్టినాగాని బ్రతకలేదు. కుమారుల్లేరన్న కోరిక, ఆ దంపతులను బాధిస్తోందనక్కర్లేదు.

ప్రస్తుతం కుసుమకు ఇరవై ఒకటో సంవత్సరం జరుగుతూంది.

బి. ఏ. ప్యాసైంది. ఇంకా పెళ్ళి చెయ్యలేదు. ఐనా పార్వతమ్మ సంఘానికి భయపడలేదు.

"ఫ్లారెన్స్ నైటింగేల్ చూశారూ? ఇవ్వాళే ఆ పుస్తకం చదివాను. చక్కగా ఆ అమ్మాయి పెళ్ళి చేసుకోకుండా దేశానికి సేవచేసింది. కనుకనే తరతరాలుగా ఖ్యాతిని సంపాదించుకో గల్గింది' అంది పార్వతమ్మ భర్తతో ఒకనాడు.

"అయితే నీవుకూడా పెళ్ళిచేసుకోకుండా, అట్లా సేవచేయలేక పొయ్యావా!" అన్నాడు నవ్వుతూ జగన్నాథంగారు.

ఇంతలో కుసుమ మేడపైనుంచి వచ్చింది, "నాన్నగారూ! సినిమా కెడుతున్నా. అమలకూడా వస్తానంది."

"అట్లాగేనమ్మా. ఎంతకావాలంటావ్!"

"మూడు రూపాయలు చాలు."

"చిల్లరలేదు, ఈ నోటు తీసుకెళ్ళు. వచ్చేటప్పుడు జాగ్రత్తగా రండి" అంటూ మనీపర్సుతీసి ఐదురూపాయల నోటు అందించారు జగన్నాథంగారు. దాన్ని తీసుకొని వెళ్ళిపోయింది కుసుమ.

"పార్వతీ! అమ్మాయిని చూశావా? చిలకలా వుంది! పెళ్ళయితే అమ్మాయి కళ్ళెదురుగా లేకుండాపోతుందనా నీ భయం? అట్లాగయితే యిల్లరికపుటల్లుణ్ణి తెస్తాను. ఎన్నాళ్ళనీ యిట్లా? పార్వతీ! నువ్వు చెప్పినట్టే చదువుకి ఆటంకం అవుతుందని ఇంతవరకూ వూరుకున్నానా? ఆ చదువు కూడా అయిపోయింది. అసలు నీ మనసులో వున్న సంగతి ఏమిటో చెప్పకూడదూ?" చిరుకోపంగా అడిగారు జగన్నాథంగారు.

పార్వతమ్మ తనకిక ఓటమి తప్పదనుకుంది. ఎన్నాళ్ళని చదువు వంక పెడుతుంది? పోనీ అమ్మాయిని డాక్టర్ కోర్సుకి పంపించి పెళ్ళి చెయ్యొద్దని చెపుదామా? అమ్మో! అట్లా చెప్పటమే? అయితే పెళ్లి కొప్పు

కోవాలా? మొన్ననే మురళి వుత్తరం వ్రాసింది. ఆడపిల్లట. కుసుమకు మాత్రం కలగకుండా వుంటారా? పోనీ ఈ ఏడాదికైనా ఆపేస్తే బావుణ్ణు.

"ఏం పార్వతీ! పెళ్ళంటే నీ వింత బెంగపడతా వెందుకూ! నీ తత్వం నాకేమీ బోధపడటం లేదు. కుసుమ నడిగి, ఈ ఏడాదే ఆ కాస్త పనీ అవుననిపించేస్తాను" అన్నాడు జగన్నాధంగారు కోపంగా. పార్వతమ్మ మాట్లాడలేకపోయింది.

* * *

పార్వతమ్మ కేమీ తోచటంలేదు. ఏమి చేస్తున్నా కుసుమ విగ్రహమే కన్పడుతోంది. అమ్మాయి యింట్లో కళ్ళ కెదురుగా కన్పడుతోంటే భర్తపోరు మరీ ఎక్కువౌతోంది. కుసుమ కొన్నాళ్ళపాటు యెటన్నా వెడితే కొంచెం మనస్సు శాంతిస్తుంది. మొన్నను, బెజవాడనుంచి సత్యవతి వదినకూడా ఉత్తరం వ్రాసిందిగా కుసుమని పంపమని. ఆ వూళ్ళోనే దాని స్నేహితురాలు మురళి కూడా వుంది. ఇంతమంచి ఆలోచన తట్టినందుకు తబ్బిబ్బు అయిపోయింది పార్వతమ్మ. కుసుమ దగ్గర కెళ్ళింది.

"అమ్మా కుసుమా! మొన్న సత్యవతి అత్తయ్య రాసిన ఉత్తరం చూశావుగా! మరి ఎప్పు డెళతావు?" అంటూ ప్రశ్నించింది.

"మురళి కూడా వ్రాసిందమ్మా రమ్మని. ఓ పదిహేను రోజులుండి మళ్ళీ వస్తా" అంటూ సంతోషంతో పెట్టె, బెడ్డింగూ సర్దుకోసాగింది. పార్వతమ్మ తల్చుకోవటం—చెయ్యలేక పోవటమూనా? ఆ సాయంత్రమే కుసుమని బెజవాడ పంపివేసింది.

* * *

"రవి కన్పట్టం లేదేం మురళీ!" అని స్నేహితురాల్ని అడిగిందు కుసుమ.

"ఓహో! ఇప్పటికి జ్ఞాపక మొచ్చాడన్నమాట! అప్పుడే, మీకెట్లా

జ్ఞాపకముంటాం. అయినా నీకు రవితో ఏం పనీ ?" కుసుమ నేడిపించటానికిఆడిగింది మురళి.

"అలా అడుగుతావేం? పని లేకపోతే తెలుసుకోకూడదా ? నాకిక్కడ ఏం పనుందని వచ్చాను ? పోనీలే వెళ్ళిపోతాను."

"అయ్యయ్యో ! చాల కోపం వచ్చిందే వదినగారికి"— అంటూ ఛలోక్తి విసిరింది.

నిజంగా కుసుమకి సిగ్గువేసింది! "పోదూ తన పేరెత్తాననేగా నీవిట్లా మాట్లాడుతున్నది. సరేలే, నీతో యికమీద మాట్లాడితే అడుగు" అంటూ పక్కకి తిరిగి కూర్చుంది కుసుమ. ఎట్లా వోడించాలా అని యిద్దరూ ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

"అమ్మా! మురళీ!" అన్న కేక విన్పించింది యిద్దరికినీ. ఇద్దరూ ఆశ్చర్యపోయారు. అది జగన్నాధంగారి గొంతుక.

"అరే! మీ నాన్నగారొచ్చారే ? పద వెడదాం."— అంటూ వాళ్ళిద్దరూ క్రిందికొచ్చారు. క్రింది సావిట్లో మురళి తల్లి అన్నపూర్ణమ్మగారు జగన్నాధంగారితో మాట్లాడుతున్నారు.

"ఏం నాన్నా ! మీ రొచ్చారే ? అమ్మకెలా వుందీ ?" అంటూ ఆత్రంగా ప్రశ్నించింది కుసుమ.

"మీ అమ్మకి బాగానే వుందమ్మా , రవేడీ ? అతనితో కొంత పనుండి వచ్చాను'' అన్నారు.

"రవీ! మా అల్లుడూ కలిసి ఏదో పనిమీద గుంటూ రెళ్ళారు ఇవ్వాళ రావాలి బహుశ. వాళ్ళొవస్తారుగానీ భోజనానికి లేవండి మీరు' అంటూ తొందరపెట్టింది అన్నపూర్ణమ్మ.

అందరూ వంటింట్లోకి దారితీశారు.

"ఆ వచ్చిన పనేదో ఇప్పుడు చెప్పండి మామయ్యా!" అంటూ కదిపింది మురళి.

"నువ్వు నన్ను మావయ్యా అని యధాలాపంగా అన్నావేమోగాని ఆ మాటనే నిజం చేసుకోవాలని వచ్చా. కుసుమకు పెళ్ళి చెయ్యటం అంటే మా పార్వతికి సుతరామూ యిష్టంలేదు. నిన్న నిక్కచ్చిగా అడిగితే తనకి యిష్టంలేదనీ, పూర్తిగా పెళ్ళి మానేయమనీ చెప్పింది. నా కొళ్ళు మండిపోయింది ఇక మీదట పార్వతి మాటలు వినదల్చుకోలేదు. అందుకని కుసుమకి మీ వూళ్ళోనే రిజిష్టర్ మారేజ్ చేసి యింటికి తీసికెడదామని వచ్చా బావుందా నా ఐడియా?" అంటూ పరిస్థితులన్నీ తెలియజెప్పారు.

"మీ ఐడియాకేం? దివ్యంగావుంది. కానీ, కుసుమని నాకిచ్చి పెళ్ళిచేస్తారేమిటి, కొంపతీసి? పెళ్ళికొడుకుని వెదికారా?" అంది కొంటెగా మురళి.

"ఓ! పెళ్ళికొడుకుల కేం లోటమ్మా? మన రవి కుమార్ లేడూ?" అన్నారు జగన్నాధంగారు, అన్నపూర్ణమ్మగారిని పరీక్షిస్తూ. ఎవరు మాత్రం ఈ సంబంధానికి వప్పుకోరు? చిలకలాంటి పిల్ల—సుమారు లక్ష రూపాయలు చేసే ఆస్థి."

"ఏమండీ! వదినగారూ? వింటున్నారా, సంభాషణ" అంటూ కుసుమని గిల్లింది. మురళి.

కుసుమా, మురళీ భోంచేసి వెళ్ళిపోయారు. తర్వాత జగన్నాధంగారూ, అన్నపూర్ణమ్మగారూ ఏవేవో మాట్లాడుకున్నారు. ఆ సాయంత్రానికి మురళి తండ్రికీ, రవికీ, అందరికీ తెలిసిపోయింది సంగతి. అందరూ అంగీకరించారు. రెండు రోజుల తర్వాత రిజిష్టర్ మారేజి వైభవంగా జరిగిపోయింది. ఆ సాయంత్రం జగన్నాధంగారు కూతుర్నీ—అల్లుణ్ణీ తీసుకొని యింటికి బయలుదేరారు.

* * *

పెళ్ళినుంచి తప్పించాలి గదా అని పొరుగూరు పంపితే, పెళ్లి చేసుకొని తయారయింది కుసుమ. రవి డాక్టరు పరీక్ష పాసై ప్రాక్టీసు చేస్తున్నాడు.

"ఏమిటి కుసుమా నీ మెళ్ళో? మంగళసూత్రం లాగుందే!" అంది పార్వతమ్మ ఆశ్చర్యంగా, అప్పుడే బండిదిగి వస్తూన్న కూతురుతో.

కుసుమ మాట్లాడలేదు.

"దాన్నేమీ అనకు పార్వతీ! నేనే ఈ పనంతా చేయించాను. అయిపోయిందానికి విచారించి లాభంలేదు. నువ్వెట్లాగూ వప్పుకోవుగదా అని ఈ పని చేయించవలసి వచ్చింది. నీ మూలంగా ఎంత భాగ్యమున్నా అమ్మాయికి చక్కగా పెళ్లి చెయ్యలేకపోయాం. అయినా చక్కని అల్లుడు దొరికినందుకు సంతోషించాలి"– అంటూ జరిగిన సంగతి నివేదించారు జగన్నాధంగారు. పార్వతమ్మకు కళ్ళు చీకట్లు గమ్మాయి. కాళ్ళకింద భూమి కుంచుకు పోతున్నట్లయింది.

"నీకు తల్లికూడా జ్ఞాపకం రాలేదా కుసుమా?" అంది కన్నీళ్లొత్తు కుంటూ.

"అమ్మా! నన్ను క్షమించమ్మా" అంటూ ఏడిచింది కుసుమ.

గుండెను రాయి చేసుకుంది పార్వతమ్మ....

* * *

"అమ్మమ్మా? చూడవే. ఆ గోపిగాడు నా తొక్కా ఎలా తింపాడో" అంటూ చిరిగిన చొక్కాను పట్టుకొని రాము పార్వతమ్మ దగ్గిర కొచ్చాడు.

"అయ్యయ్యో! ఎందుకు చింపాడమ్మా ఇట్లా సిల్కు చొక్కానీ?" అంటూ మనవణ్ణెత్తుకుంది పార్వతమ్మ.

"అదికాదే? బిసకత్తెట్టమన్నాడు. పెత్తాను. అది తినేసి, మళ్ళీ పెత్తమన్నాడు, లేదన్నాను. అందుకని తొక్కా పత్తుకుని లాగేడే, తినిగిపోయింది" అంటూ తన బుల్లి బుల్లి కబుర్లతో జరిగిందంతా చెప్పాడు రాము.

"మరి వుంచుకునే ఎందుకు లేవన్నావూ? పెట్టలేకపోయావా? అబద్ధాలాడొచ్చా!" అంది మందలింపుగా పార్వతమ్మ.

"అయితే, యిప్పుడెల్లి రానా?" అంటూ పార్వతమ్మ కళ్ళల్లోకి చూశాడు రాము.

"సాయంత్రం వెడుదువుగానిలే అమ్మదగ్గర కెళ్ళి చొక్కా యింకోటి తొడిగించుకురా బాబూ!" అంటూ రామూని దింపింది పార్వతమ్మ. రామూ బుల్లిబుల్లి అడుగులు వేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. పార్వతమ్మ తనలో తానే నవ్వుకొంది. అప్పటికీ యిప్పటికీ తానెంతగా మారిపోయింది? రాము సూర్యకిరణంలా వుంటాడు. పచ్చని శరీర చ్ఛాయ, నల్లని వంకీలు తిరిగిన బుల్లిజుత్తు.

ఒకప్పుడు మనుమలు కలుగుతారని కంపించిపోయిన పార్వతమ్మ కిప్పుడు ఆ మనవడే సర్వస్వం ఐపోయాడు.

(1955 ఏప్రిల్లో "తెలుగు స్వతంత్ర" నుంచి).

దద్దనాల రంగనాయకమ్మ

★